

BISERICA SI SCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei
Pe jumătate de an . . . 50 Lei

Apare odată în săptămână: Duminică.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraș și județ: 266.

No. 2942--1926.

Comunicat oficial.

Sf. Sinod cu No. 326 din 8 Iulie a. c. privitor la praznicul „Adormirea Maicei Domnului” ni-a trimis următoarea hotărâre din ședința din 22 Iunie a. c. și anume:

Sf. Feciară Maria — Maica Dlui și Mântuitorului nostru Isus Hristos — prin această nenumărată vrednicie s'a bucurat în toate timpurile în Biserica noastră de o deosebită cinstitie. Poeții și cântăreții s'au întrecut a o cinsti, iar pictorii și zugravii a ni-o înfățișa în cele mai subtile creațiuni ale penelului. Toate acestea însă n'au fost și nu sunt decât exprimarea concretă a sentimentelor de care creștinătatea cea dreaptă a fost în toate timpurile, însuflețită. În Ea și prin Ea Dumnezeu pune în fața oamenilor o pildă de cea mai aleasă femeie dar îndeosebi de cea mai desăvârșită mamă, isvor nesecat al celei mai puternice și mai nesecate iubiri de mamă. Biserica noastră vede în Sf. Feciară, pe lângă celelalte prerogative și calități, întruchipat exemplarul celei mai alese mame cu care Dumnezeu a binevoit să dăruiască omenimea. Sub acest aspect practica creștină, îndeosebi cea ortodoxă, a înțeles să o reprezinte în cele mai dese cazuri. Maica Domnului cu pruncul Isus în brațe, este tipul cel mai cunoscut, cel mai răspândit de reprezentare plastică a Ff. Fecioare, adică: Mamă. De aceia, în timpurile acestea, când maternitatea și spiritul de familie e supus la grele încercări, a pune în fața creștinilor, pilda Ft. Feciare, însemnează nu numai a li-o înfățișa ca model de cinstire, ci și ca pildă de urmat.

Purcezând dela aceste considerațiuni Sf. Sinod, în năzuința sa de a menține între fiii Bisericii noastre întreg spiritul de maternitate al femeii române, îl pune în față pe această aleasă între alese, Sf. Mamă și scoțând în relief această calitate îndeamnă pe tot creștinul a-l urma pilda.

Praznicele pe cari Sfânta noastră Biserică le-a rânduit întru cinstea Sf. Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria, sunt minunate prilejuri de a face educație poporului scoțând în relief calitatea ei de mamă, și prin ea cinstind și glorificând pe toate femeile creștine mame.

În acest scop cu frățească dragoste avem onoare a Vă face cunoscut, că Sf. Sinod în ședința sa din 22 Iunie 1926, deliberând asupra acestei chestiuni, a dispus ca în toate Bisericile din țară, la praznicile Maicei Domnului și îndeosebi la praznicul „Adormirea Maicei Dlui” din 15 August, să se glorifice femeia creștină în calitatea ei de mamă.

Aducându-Vă aceste la cunoștință, Vă rugăm a dispune ca cu prilejul praznicului „Adormirii Maicei Domnului” în toate bisericile și către toți preoții acelei de Dumnezeu păzite Eparhii să se dea o deosebită însemnătate acestui punct susținând printr'o puternică propagandă spiritul de maternitate și făcând din acest praznic ziua Mamei creștine.

Comunicăm această hotărâre spre știre și stricta conformare.

Arad, 14 Iulie 1926.

Consiliul eparhial ort. rom. al Aradului.

Serbarea Duminicii.

I

Eră într'o Duminică, — scriă un preot din partea nordică a fostei Ungarii. — Clopotele sunau fumos, invitând pre credincioși la rugă. Mulți credincioși evlavioși mergeau la biserică și s'au scandalizat văzând în curtea unui econom servitorii în halne de lucru și gata a merge la muncă. Stăpânul lor avea să mai adune ceva fân și a-și termina jireada începută.

— „Nu face aceasta”, — zise bătrânul tată al economului, — „te ajunge pedeapsa lui Dumnezeu. În casa noastră nu s'a lucrat nici odată în zi de Duminică și eram mulțumiți căci bunul Dumnezeu ne-a binecuvântat lucrările noastre”.

„Ei lasă-ne în pace“, — zise tânărul econom, — „azi trăim alte vremuri. Mergi la oraș și vei vedea oamenii lucrând, de îți vine să crezi că nu mai e Duminică, ori sărbătoare. Nenorocire poate să se întâmple, dacă omul nu este prevăzător. Chiar azi, după ce voi termina cu strânsul fânului, voi merge la oraș și îl voi asigura contra focului. Ce poate deci să ne rețină? La lucru deci oameni, măcar că e Duminică, și odihna va fi bună și după săvârșirea lucrului“.

Au mers deci la lucru. Erau aproape gata, când un roi de albine se așeză pre claia de fân abia terminată.

„Eată, — zise tânărul econom, — chiar și preste lucrul săvârșit în zi de Duminică trimite Dumnezeu binecuvântarea Lui. Avem și un roi și îl vom prinde spre al duce acasă la bătrânul meu tată“.

Toți risără la aceasta și făceau pregătirile pentru a prinde roiul. Era căldură mare și albinele înfuriate. Ce erau să facă? Au aprins un putregai și cu ajutorul fumului le-a succes a prinde mai cu ușurință roiul. Terminat tot lucrul, luară roiul și se îndreptară spre casă, unde se puseră la mâncare și beute. Nu trecu mult timp și iată vine un om, în fugă, și le spune, că arde claia de fân, ce o terminară puțin mai nainte. Eată pedeapsa lui Dumnezeu! Tatăl îl sfătui să nu lucre în zi de Duminică, dar nu voi să-l asculte. — De spaimă tânărul econom să îmbolnăvi, dar această boală îl vindecă de una și mai grea. Se convinge că a vătămat pre Dumnezeu lucrând în ziua de Duminică. Când s'a însănătoșat ridică o frumoasă cruce de piatră pre locul unde a stătut claia de fân ce-i arsese. Cât a trăit nu a mai lucrat în zi de Duminică ori sărbătoare și nu avea să-i pară rău, căci bunul Dumnezeu l-a binecuvântat lucrurile lui.

după Wächtler.

II

„Locuiam în Joungstwn Ohio“, — scrie I. Podea adm. parohial în Farrel Pa, — „unde aveam un vecin carele să ocupă cu vinderea de realități. Din procente își făcea un trai destul de fericit. În casa lui avea un pian, prietenul nedespărțit al fiecărei familii americane. El mergea în fiecare Duminică la biserică, pre când soția lui bolnăvicioasă adesea rămânea acasă. În schimb, în tot timpul cât soțul era la biserică, ea cânta la pian imne și psalmi religioși. Aveau și un băiat de 8 ani și mare mi-a fost mirarea, când într'o Duminică după masă, am văzut pre mama lui luându-l de urechi și puindu-l în genuchi, pentru că era prea zburdalnic. „Azi e Duminică“, — îl zise mama lui, — „trebuie să fi mai cuminte și mai bun ca în alte zile“. Înainte de prânz cântau totdeauna câte un imn religios“.

după: Revista teologică.

III

„Sfânta Duminică“.

„Ii zicem „Sfânta Duminică“. Dar numai cârciumile și locurile de petrecere o știu câte de sfântă! E ziua când omul cheltuește ca un nebun ceea ce ca om cuminte a agonisit în 6 zile de muncă. Păcat de muncă și de sănătate! Dar păcat și de Sfânta Duminică!“

„Aici, la Paris, am sosit într'o Duminică. Din vuietul cel mare din fiecare zi abia mai rămăsese ceva. Toată lumea se astâmpără. Se odihnea cu adevărat. Fiecare-și lua nevasta și copiii — dacă-i avea —, ori prietenii și plecă prin împrejurimi, la loc slobod, la aer bun. *Eră ca o sfințenie în jurul a toate*“.

„La Londra, Englezii țin cu și mai mare grijă ziua când Cartea Sfântă spune că și Făcătorul lumii a crezut că se poate odihni. Dimineța bisericile sunt pline; după-amiază *fiecare-și înseninează sufletul tulburat de griji și amărit de necazuri*“.

„Șase zile suntem în zbucium, mai mut cu alții decât cu ai noștrii. Să nu fie o zi și pentru dâșii? Dar mai ales șase zile *n'avem puțința de a fi mai ales cu sufletul nostru însuși. Să n'aibă oare și el dreptul de ai vorbi și de a-l ascultă?*“

„Alții o fac și le prinde bine. Am păgubi oare mult dacă am face-o și noi?“

N. Iorga

în „Neamul Românesc pentru popor“.

IV

Impăratul tuturor Rușilor, Nicolae I-lea, veni în anul 1844 la Londra. Aici cercetă mai multe instituțiuni cari meritau a fi văzute. Într'o Duminică volă să vază renumita fabrică de fer proprietatea lui Rasmit, Impăratul trimise pre adjutantul lui, încă de Vineri, să anunțe fabricantului că Duminică va veni să viziteze fabrica. Rasmit, — un bun creștin, — spuse adjutantului: „Duminică împăratul nu va vedea nimic în fabrică, fiind ziua Domnului și când nu se lucrează“. — E un ce prea neînsemnat pentru D-Ta ca să dispuni a se lucra câteva oare și Duminică, prin ce vei câștiga grația Majestății Sale“, — răspunse adjutantul. „Grația lui Dumnezeu, — replică fabricantul, — e mai de preț pentru mine, ca grația împăratului. Apoi mai e ceva, chiar de m'ași învoi eu, lucrătorii la nici un caz nu vor lucra în zi de Duminică“. Văzând adjutantul că nu ajunge la nici un rezultat puse fabricantului următoarea întrebare: „Nici atunci nu vei dispune a se lucra, când îți va cere ori ordonă aceasta regina voastră?“ — „Nu“, — răspunse fabricantul, — „căci regina noastră nu cere dela noi așa ceva“.

după Wächtler.

Sinodul ecumenic ortodox.

După informațiile unui ziar din capitală sinodul ecumenic ortodox, contemplat să se țină anul acesta a doua zi de Rusalii și la Ierusalim, totuși se va ține la o dată mai târzie, probabil în toamnă, și nu în Ierusalim, ci la sf. Munte Afhos.

Inițiativa acestui sinod a luat-o Patriarhul ecumenic al Constantinopolului, Vasilie.

Din programul sinodului, fixat de sf. Patriarhie în înțelegere cu celelalte biserici autocefale, fac parte, ca mai însemnate, următoarele chestiuni.

1. *Chestiuni generale.* Se va încerca o revizuire a dreptului canonic pentru o adaptare a lui la nevoile timpului. Nu se ascunde că această idee de revizuire și punere la curent, este deadreptul inspirată de structura bisericii apusene. De astfel în aceiaș secțiune se va discuta după toate probabilitățile, eventualitatea unor legături mai strânse cu celelalte biserici creștine.

2. *Chestiuni dogmatice.* Se va afirma din nou principiul inviolabilității dogmelor stabilite în cele șapte sinoade ecumenice.

Se va relua distincțiunea între *theologumenon* (păreră dogmatică) și *dogmă* propriu zisă: se va discuta și uotări asupra părerilor ortodoxiei rusești, care prin unii din reprezentanții ei, încă de mult au afirmat că, teoriile asupra purcederii Sf Duh, care despart pe catolici de ortodoxi nu sunt propriu zis dogme, ci doar theologumene.

Tot așa de grea de consecință va fi și soluția a re se va da în controversa asupra validității botezului „eretilor“; controversă care merge dela extrema rnsă, care refuză catolicilor și protestanților dreptul de a se numi creștin. — până la cea greacă, care admite o întărire a botezului prin preoții ortodoxi.

3. *Chestiuni administrative.* Formalitățile de în deplinit pentru convocarea sinoadelor ecumenice și locale; legături mai strânse între diferitele biserici, uniformizarea procedurii, etc.

4. *Chestiuni liturgice:* corectarea și editarea cărților sfinte; reforma predicei; a ritualului liturgic și a repausului de sărbătoare; reducerea numărului posturilor; cultul sfinților; reforma muzicii bisericești, etc.

5. *Chestiuni relative la cler:* reforma seminariilor, recăsătorirea preoților văduvi, criza vieții monahale; vestmintele preoțești în viața de toate zilele, etc. Cea mai însemnată problemă în această secțiune va fi însă de sigur aceea a funcțiunilor în ierarhia bisericească, problemă de care se leagă în bună parte soarta de viitor a tuturor bisericilor răsăritene, și care interesează nu numai biserica propriu zisă, ci structura vieții sociale în genere.

6. *Chestiuni privitoare la calendar,* ridicate de „îndreptarea“ aproape gregoriană a calendarului, acceptate de unele biserici ortodoxe. Știm deja că Sinodul nostru a făcut să se tipărească în limba franceză și va distribui celor adulți la Sf. Munte, o bro-

șură a prof. Chiricescu, specialistul nostru cel mai autorizat în chestiuni de calendaristică. Cu lămuriri asupra îndreptărilor și acceptării calendarului îndreptat.

7. *Diverse.* Chestiuni sociale și morale. Politica religioasă. Schisma bulgară. Relațiunile cu Sovietele etc. Aceasta din urmă chestiune extrem de delicată, cu atât mai mult cu cât recunoașterea de către fostul patriarh ecumenic Grigorie, acordată bisericii lui Udenski, prieten al sovietelor, va ridica anumite dificultăți canonic-juridice în legătură cu biserica rusă pravoslavnică, prubeagă în străinătate și așezată sub oblăduirea lui Antonie a Kievului.

Importanța acestui sinod și a chestiunilor ce se vor discuta întrânsul pentru Biserica ortodoxă întreagă este incontestabilă, Biserica noastră va trebui să-și dea și ea, conform rolului ce-l are azi în sânul ortodoxiei, contribuția ei la rezolvirea problemelor mari schițate mai sus. Evident această contribuție depinde de compoziția delegației române la acest sinod, care sperăm, măcar de data aceasta, va fi mai bine aleasă decât alte dați.

În orice caz ar fi bine să nu se uite, că dela măsura în care va ști să se impună delegația noastră în acest sinod depinde realizarea aspirațiilor noastre de supremație religioasă între popoarele ortodoxe. Altcum ne iau Slavii pe dinainte.

Omagiu soldatului francez*

Din partea țăranilor din Șoimoș.

Se știe că în 1919 când trupele franceze au ocupat Aradul, pe o culme a Șoimoșului, au căzut loviți de gloanțele armatei roșii, un ofițer și un soldat francez. Ei au fost îngropați în Lipova iar rămășițele lor trimise în Franța, acum trei ani.

Din inițiativa vrednicului Părinte Chebelev din Șoimoș un conducător inimos al poporului, țăranii din Șoimoș au strâns fondurile necesare și au ridicat o frumoasă Columnă de marmoră ca un duos prinos ofițerului și soldatului francez, pe locul unde au căzut. Pe reversele columnei sunt săpate și numele celor 52 de fii ai Șoimoșului, căzuți pe câmpul de onoare, pe cari într'o părintească iubire, mamele din Șoimoș i-au așezat ca amintire în sufletele lor, alături de streinii copii ai Franței ce și-au vărsat cu generozitate sângele pentru libertatea Românilor din Ardeal. Luni dimineața 24 Maiu, într'un cadru deosebit de sărbătoresc în prezența a mii de țărani din comunele învecinate, în frumosul lor port, s'a inaugurat Monumentul închinat Franței.

Convoiul cu steaguri, cor și flori încadrat de Școala de Artilerie din Timișoara ce se află pentru exerciții în Lipova și de cercetașii Școalei de comerț din Lipova, a pornit pe dealul de lângă comună, unde într'un splendid cadru al naturii, avem în față întreaga vale a Mureșului cu Mănăstirea Radna și cetatea Șoimoșului; se ridică acest frumos Monument al Eroilor.

După slujba religioasă, a vorbit foarte frumos și cu multă dragoste pentru fii săi sufletești, țăranii din Șoimoș, Părintele Chebelev, care a arătat cum într'a-

* Articolul reprodus din „Voința Bănătuului“ No. 231/926.

ceeași pornire de recunoștință pentru Franța și eroii săi, s'au gândit din modestele mijloace bănești ale satului, să ridice acest monument în care viitorimea să urmeze pilda generosității sorei noastre latine.

A vorbit apoi cu o adâncă duloșie dl. Locotinent Ticuță Mihailescu dela Școala Militară de Artilerie din Timișoara, arătându-și admirația sa de fiu al vechiului Regat, pentru acest demn exemplu civilizatoriu al țărănilor din Șoimoș, adresându-se poporul de pe întreaga Vale a Mureșului, cu o chemare plină de avânt pentru a-și urma calea frumoasă, tot așa mai departe și mamelor din Șoimoș, stârnind un hohot de plâns în întreaga asistență, cu sinceritatea plină de căldură a ostașului scăpat din șuerul gloanțelor din războiu.

A vorbit apoi D-na Marilina Bocu în numele Infirmerelor Franceze dela Spitalul Greerul de lângă Iași, cu cari d-sa a lucrat în timpul războiului, înșiruind groaznicul tablou al epidemiilor din iarna lui 1917, când toate acele infirmiere, femei din aristocrația Franței, cu d-rul Clunet și un numeros personal francez, după ce au salvat viața a mil de soldați români, au murit toți până la unul, jertfându-și viața cu o abnegație apostolică pentru acești dragi frați mai mici și mai năpăstuiți.

A vorbit și dl Lepădatu dela Școala de comerț din Lipova, care a contribuit cu ajutorul moral la înfăptuirea acestei inițiative.

A încheiat primarul satului, care a luat în primire și spre îngrijire monumentul, după care a urmat o clipă de liniște și reculegere a mulțimei închinată odihnei Eroilor, iar apoi defilarea Școalei Artilerie din Timișoara și Cercetașii în frunte cu comandantul lor, dl Lepădatu după care dl și d-na Maior Birtolon au luat câteva fotografii pentru a fi trimise Revistei „Illustration“ din Franța.

A fost o serbare înălțătoare și de mare mulțumire sufletească pentru întreg poporul comunelor de pe Valea Mureșului recules într'o demnă pildă, prin frumosul exemplu al unui distins conducător sătesc, Preotul Chebelev din Șoimoș, onoare lui și sătenilor săi!

Student I. G.

Biserica Activă II: Filosofia

de Prof. Caius Turicu.

(Continuare.)

a) Materialismul.

Expunerea istorică detaliată a materialismului se găsește în opera lui F. A. Lange „Geschichte des Materialismus und Kritik seiner Bedeutung in der Gegenwart“ în care zice că „Materialismul este așa vechiu ca filozofia, dar la nici un caz nu e mai vechiu“ voind a delătură prin aceasta părerea că materialismul ar fi fost doctrina minții naive. Teza proprie a materialismului constă în reducerea fenomenelor psihice la acte fizice. El la întrebarea că în ce constă natura realității răspunde: Ceeace există este materia cu însușirile ei — întinderea și impenetrabilitatea, — iar forma ei de manifestare este mișcarea.

Primii filozofi despre cari ne-au rămas urme au încercat a explica formarea lumii pe cale materialistă.

Astfel școala din *Milet* caută aceea materie-bază, din care s'a format apoi totul. Ca atare credeau când apa, când focul, ori aerul sau pământul, omișind cu desăvârșire viața spirituală. *Tales* credeă apa, iar urmașii lui fiecare alt și alt element din cele patru ca materie-bază a cosmosului. *Empedocles* este întemeetorul sistemului despre cele patru elemente, iar *Anaxagoras* amestecă pentru prima dată și principiul spiritual în explicarea lumii, amintind despre iubire și ură ca izvoare ale spiritului ordinei. Deatunci se luptă necontentit materia și spiritul pentru egemonie în filozofie, eluțând când unul când altul, ori câteodată ambele împreună conducerea în diferitele doctrine ale filozofiei.

Materialiști pronunțați au fost *atomisti* *Leukippos* și *Democrit* apoi *stoicii*. Evul mediu în urma influinței dominante a teologiei a fost *dualist* și *dualistă* a rămas și filozofia modernă în începuturile ei primind prin *Descartes* acest sistem cea mai pronunțată expunere. În sec. XVIII în Franța materialismul primește expunerea sistematică din partea medicului *La mettrie* (1709—1751) care în opera „L'homme-machine“ explică fiecare gândire ca o acțiune a trupului, iar *Holbach* († 1789) în „Système de la nature“ definește în cele mai mici amănunte doctrina materialistă cercând a frânge cu el prejudițiile religioase. În urma lor pășind *Kant* și urmașii lui: *Fichte*, *Schelling* și *Hegel* — cu sistemele lor idealiste, fac materialismul pe un timp oarecare imposibil, ca după căderea lui *Hegel* să pășească apoi cu atât mai mare înverșunare în operele lui *Vogt*, *Moleschotte*, dar mai cu seamă în „Kraft und Stoff“ (putere și materie) ale lui *Ludwig Büchner*, apoi în „Minciunile convenționale ale civilizației noastre“ de *Max Nordau* și în „En'gmele lumii“ (Welt-rätzel) a lui *E. Hückel*, cari cărți s'au răspândit în cercuri extinse dând un impuls teoretic pentru pășirea practică a social-democrației și curente materialist-ateiste subverzive susținute teoretic de o seamă de preinși filozofi cari și-a propus dârâmarea societății și instituțiilor actuale naționale și ridicarea unui guvernământ „internațional“ din care ar ieși biruitor neamul lor parazit. În timpul nostru în cercurile științifice serioase materialismul a pierdut ori ce valoare, rămânând ca doctrină — credință a acelor „lalci culți“ cari doresc a mișcă masele inconștiente ale proletarismului muncitorimii. Să-i cunoaștem dar doctrina:

Materialismul tinde nainte de toate a adeveri că tot ce numim noi ca proces psihic și pe care îl trăim ca atare în conștiința noastră, în realitate nu este altceva decât o funcțiune organică în special a creierului; așa că pentru materialist psihologia nu este alta decât o fiziologie a creierului. Mai vârtos cearcă a adeveri că presupunerea existenței unui suflet imaterial este lipsită de ori-ce bază științifică.

Dealtcum materialismul se bazează pe următoarele trei argumente: 1. *Argumentul metodologic* care constă în respingerea — ca metod — a presupunerii existenței vieții sufletești zicând că presupunerea existenței su-

fletului desinestătător și vecinic este neștiințific și cine crede încă în așa ceva trăește în stadiul de cultură a popoarelor primitive, cari în orice fenomen natural bănuiau existența unui demon. Experiența științifică — zic ei — ne adeverește numai existența corpului și a organelor lui, iar presupunerea metafiziciei este tot așa de absurdă ca menținerea unui suflet imaterial ca existent afară de corp.

Al doilea argument este așa zisul 2. *mechanic*, ce se resumă în următoarele: Concepția științifică a ajuns la adevărul că suma tuturor energiilor din univers nu se poate nici mări și nici micșora, ea rămâne constantă. Ori facerea, devenirea, crearea nu este altceva decât schimbarea energiei în altă și altă formă. Astfel se transformă mișcarea în căldură, căldura în lumină etc. așa că întreg mehanismul universului vădește că nu se întâmplă nici-o dată vre-o nouă creare ci numai transformare a aceleiaș energii. Dacă am admite acum pe lângă corp și existența sufletului separat de acela ar însemna mărirea energiei universale, ce stă în contradicere cu principiul fundamental al fizicii experimentale: — legea transformării energiei, — așa că trebuie să cadă presupunerea sufletului ca și neștiințifică.

Al treilea argument al materialiştilor îl putem numi 3. *Cosmologic* ce stă în presupunerea ca adevăr neresturnabil, că pământul la început eră o nebuloasă gazoasă și ferbinte, în care stadiu nu putea exista nici un fel de viață organică, astfel nici viață spirituală. Cu timpul pământul s'a răcit și așa aveă condițiile prielnice formării vieții organice, așa că s'a putut și naște aceasta. Mai înainte s'a născut viața organică vegetală apoi și cea animală născându-se și omul cu viața lui. Viața spirituală așadar s'a dezvoltat odată cu cea organică mai binezis însuși viața organică se pare numai ca o viață separată spirituală, dar de fapt nu există. Așa dar presupunerea vieții spirituale este aparentă, în realitate nu există, — conclud materialistii. Toate aceste trei argumente dacă nu pot convinge, au la orice caz o putere de combatere așa că nu e mirare dacă în cercurile largi ale semiculturilor se ține de singura doctrină științifică, aplicându-se în viața practică și dând naștere acelor curente subverzive și dezastruoase pentru orice progres ca comunismul bolșevic, anarhism și nihilism.

Va urma.

Un an de muncă rodnică.

Duminecă în 12 Iulie s'a împlinit un an de când P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa a urcat tronul episcopesc al eparhiei Aradului. Cu acest prilej P. S. Sa împreună cu fiii Săi sufletești poate să arunce o privire îndărăt la drumul parcurs într'un an și la munca grea și sublimă, prestată de P. S. Sa Episcopul nostru pentru a introduce în eparhia noastră o viață creștinească mai avansată și pentru a

aprofia de biserică și Domnul Cristos poporul nostru ajuns în vârtejul curentelor subversive ale sectarilor.

Suntem siguri că, intențificarea vieții religioase morale la creștinii din eparhia noastră, începută de tinerul nostru Episcop cu o încredere și un idealism de admirat, își va arăta cu vreme rezultatele, după cari oftăm toți. La aceasta muncă însă, P. S. Sa cere cu cu înzistință, cu vreme și fără vreme concursul și munca desinteresată a preoțimei noastre.

La data acestei zile P. S. Sa părintele Episcop Grigorie, se afla la băile Erculane, unde a luat parte la sf. Liturgie din biserică noastră și după cuvintele de felicitare ale preotului V. Popovici, care a spus foarte nemerit că falma vredniciei pastorale a P. S. Sale a trecut departe peste granițele eparhiei Aradului, părintele Episcop a rostit o cuvântare înălțătoare care a captivat marele public ce nu încheapea în biserică.

După serviciul divin P. S. Sa a primit omagiile de stimă și de venerație ale cunoscuților dela băile Erculane. — Din eparhie a primit P. S. Sa telegrame și scrisori de felicitare dela d: Mihai Păcățian, în numele consistorului, Dr. T. Botiș, în numele colegiului profesoral dela Seminar, iar protopopii: T. Vățan (Arad), Dr. Ștefan Clorolan (B. Comloș), Cornel Lazar (Hălmaj), Dr. Dumitru Barbu (Chișineu), Gherasim Sârbu (Belint), Dr. P. Țucra (Timișoara), Ioan Georgea (Ineu), Mihai Lucața (Șiria), Fabriciu Nănuilă (Lipova), Procopie Ginulescu (Radna) au adus sincere felicitări înaltului prelat în numele păstoriiilor lor, prin scrisori și telegrame. Au mai trimis telegrame de felicitare profesorul Dr. Nicolae Popovici și părintele S. Seculin, noul ales și întărit protopop la Vinga.

Aviz școlar.

Părinții cari doresc ca fiii lor să îmbrățișeze cariera învățătoarească și să fie primiți pe anul școlar 1926-27 în Școala normală ortodox-română din Arad, cu 7 clase, să-și înainteze cererile, timbrate în regulă și instruite cu documentele necesare, până în 31 August a. c., Direcțiunii școlii normale ort. române din Arad.

În clasa I. se primesc băieți, cari au terminat 4 clase primare și au vârsta între 12-15 ani.

La cerere se vor adnexa următoarele acte:

1. Act de botez. 2. Act de naștere dela oficiul stării civile. 3. Act de vaccină sau dovadă că a zăcut de vărsat. 4. Certificat de absolvire a 4 clase primare. 5. O declarație scrisă de părinți ori tutori, prin care se obligă a achita anticipative și regulat taxele de întreținere în internat.

Cei ce reflectează la burse ori semiburse, ce se vor cere dela stat, vor adnexa, la cerere și următoarele documente:

a) Un certificat al receptorului fiscal respectiv, prin care să se arate amănunțit dările, ce-le plătește reprezentantul legal al aspiranților către stat, județ sau comună. Acest certificat va fi vizat de administrația financiară respectivă.

b) Un certificat al primăriei locale, prin care să se arate amănunțit numărul copiilor și vârsta fiecăruia, cum și averea, pe care o posedă reprezentantul legal al copilului.

c) Un certificat dela primărie sau autoritatea la care servește sau a servit părintele copilului, dacă e funcționar de stat, județ ori comună. În acest certificat se va arăta serviciile civile sau militare aduse statului și ani serviți.

Cererile de înscriere la concurs vor fi semnate totdeauna de către reprezentanții legali ai candidaților (tată, mamă sau tutor), cu arătarea profesiei și locuinței subscriitorului.

Cererile netiubrate ori defectuos instruite se vor retrimite neresolvite. Elevii înscriși la concurs se vor prezenta la *examenul de admitere*, în ziua de 9 Septembrie. Candidații vor fi supuși întâi la examinarea medicală, precum și la cercetarea aptitudinii muzicale. Cei admiși la cercetarea medicală și cea muzicală vor fi supuși la probe scrise și orale.

Probe scrise vor fi :

1. Din limba română: o pagină dictată, care se va alege din cartea de citire curs primar.

2. Din aritmetică: un exercițiu ușor cu numeri întregi sau zecimale.

Probe orale vor fi :

a) Întrebări asupra limbii române, citire cu voce tare și analiză.

b) Aritmetica (și geometria): exerciții și teme ușoare.

c) Istoria și geografia țării.

Întrebările se vor face după programa analitică a școlii primare.

Elevii, cărora li-se vor acorda burse din subvenția dela stat, vor prezenta direcțiunii școlii un *angajament*, prin care se obligă, că la terminarea cursurilor să servească în învățământul public primar cel puțin 10 ani și prin care să declare, că la caz de neurmărire va despăgubi statul de toate cheltuielile făcute cu dânsul în cursul studiului. Acest angajament va purta semnătura părintelui sau tutorului și va fi legalizat de primăria comunei respective.

Taxa de întreținere în internat e de : 6000 (șase mii) Lei la an. *Rata I. în sumă de 2000 Lei o vor plăti toți elevii*, la cassa Ven. Consistor, cu ocaziunea înscrierilor. Ne rezervăm dreptul a urca această taxă în cursul anului școlar în proporția scumpetei.

La intrarea în internat elevii vor aduce cu sine *vesmintele și rufăria necesară* și anume: 1. 2 rânduri de vesminte. 2. 2 perechi de ghete. 3. 4 cămăși de zi. 4. 2 cămăși de noapte 5. 4 subpantaloni (izmene). 6. 3 stergare. 7. 6 batiste. 8. 4 perechi de ciorapi. 9. 2 fețe de pat. 10. 1 plapă cu două învelitoare. 11. 1 saltea (sac de paie). 12. 1 învelitoare de pat. 13. perină cu două fețe. 14. perie de dinți, un pieptine și perii de ghete. 15. Tacămurile necesare: 2 farurii, lingură, cuțit, furculiță, și ceașcă.

Afară de aceste fiecare elev e obligat a aduce cu sine și o violină. Pe albituri se va coase numele elevului. Fără hainele și rufăria prescrisă nici un elev nu se primește în internat.

Taxele de înscriere fac: 190 Lei la an, care se plătește în întregime la înscrieri (inmatriculari).

Manualele, ce se vor folosi în anul școlar 1926/27 se află la *Librăria Diecezana*, (Str. Eminescu).

Examenele de corigență cu elevii din clasele I-VII se vor ține în zilele de 6—7 Sept., la orele: 8—12 și 3—5.

Înscrierile în clasele II—VI se vor face în 11—14 Sept., la orele 8—12 și 3—15.

Cursurile claselor II—VII încep în 15 Sept., al clasei I. în 22 Sept.

Direcțiunea

INFORMAȚIUNI.

† **Valeria Polis.** Tinăra preoteasă, soția părintelui Bujor Poliș a răposat în etate fragedă, abia la începutul vieții. Rugăm pe bunul Dzeu să dăruiască odihnă deplină răposatei Valeria Lica Poliș, iar păr. Poliș îi dorim să supoarte cu resignare creștinească aceasta încercare.

Preot nou în Arad. În parohia vacantă din Arad, a fost ales și confirmat păr. C. Turicu prof. la Seminar. În persoana păr. Turic parohia Aradului câștigă un preot agil și cu multă dragoste de biserică.

† **Titus Margineanțu.** La vârsta de 62 de ani, închide ochii pentru vecie, Titus Margineanțu consilier ministerial, directorul administrației financiare din Arad și asesor al consistorului nostru eperhial. Viața acestui om simpatic și cu vorbă domolă, se sfârșește cu un rezultat rodnic: atât pentru patria noastră cât și pentru biserică românească.

Cu încredere neclintită în vitalitatea neamului românesc și având ca far luminător al întregii sale vieți, credința strămoșească moștenită ca scump tezaur dela tatăl său, fost dascăl modest în Săcusigiu, Titus Mărgineanțu bate la poarta școlilor de învățătură înaltă, pe cari le termină în sărăcie neagră și lipsuri materiale, însă cu rezultate strălucite. După terminarea cursurilor iuridice din B. Pesta, se dedică pe cariera grea a administrației financiare, unde prin munca sa cinstită, urcă toate treptele până la gradul de director și consilier ministerial.

În societatea Aradului era foarte iubit și toți vedeau întrânsul prototipul funcționarului ce întruchi-pează cinstea și omenia.

Înmormântarea rămășițelor regretatului Margineanțu s'a făcut în 20 Iulie la orele 6 d. masă, de față fiind ce Aradul a avut mai select. Prohodul a fost săvârșit de părintele protopop T. Vățan, secondat de preoții: A. Popovici, C. Turic, I. Popa, F. Codrean, și diaconul V. Guleș. Răspunsurile funebrele au fost cântate în mod duios de corul teologilor condus de profesorul A. Lipovan. Defunctul a fost parentat frumos și cuminte de părintele Turic. În numele Consistorului nostru a ținut o vorbire profundă de rămas bun Dr. T. Botiș dir. Seminarului nostru. Cuvintele părintelui Botiș prin cari a făcut apologia funcționarului cinstit care a fost Titus Margineanțu, au făcut impresie adâncă asupra publicului.

Dorim ca Titus Margineanțu să fie oamenilor de azi pildă de muncă și viață trăită în cinste și iubire de biserică și neam, căci la așa oameni le sunt des-

chise porțile cerului. Dumnezeu să-l odihnească, în curțile dreptilor.

Pe defunctul în deplâng: soția 3 fice și 2 gineri între cari este consilierul orașului Arad C. Popa.

Poșta Administrației.

On. of. Parohial, Vârșand. Taxa publicării licitațiunei este Lei 100. Rugăm trimiterea sumei.

BIBLIOGRAFIE.

Demascarea Bapțiștilor. În editura tipografiei diecezane ort. rom. din Arad a apărut „*Combaterea catehismului bapțiștilor*” de P. S. Sa Episcopul Aradului, *Dr. Grigorie Gh. Comșa*. Biblioteca „*Semănătorul*” No. 172. Pretul 5 Lei.

Specialistul eminent al Bisericii noastre în materie de secte P. S. Sa Episcopul *Grigorie* al Aradului, urmărește pas cu pas acțiunea distrugătoare a sectarilor. Din peana iscusită a P. S. Sale au apărut până acum o serie de lucrări admirabile și de neprețuit folos în lupta Bisericii contra sectelor. Prin lucrarea sa cea mai nouă „*Combaterea catehismului bapțiștilor*” secta cea mai numeroasă primește o lovitură aplicată din plin, sub care vor trosni din temelii capiștile susținute de valuta forte de peste ocean. Care suflet de bună credință se va mai lăsa amăgit de bapțiști dacă va vedea că acești anarhici religioși *au furat* chiar „*Crezul*” Bisericii noastre.

Fiecare capitol din „*Combatere*” este câte o demascare a bapțiștilor. Rând pe rând sunt scoase la lumina zilei contrazicerile fundamentale din mărturisirea lor de credință, care se dovedește că este conglomerat de ciudățenii și imposibilități religioase.

Biblioteca creștinului ortodox. Tiparul Tipografiei Diecezane, Arad.

Astăzi, când sufletele credincioșilor noștri sunt ademenite în diferite tabere străine, P. S. Sa părintele Episcop al Aradului: *Dr. Grigorie Gh. Comșa*, a dat semnalul pentru intensificarea propagandei ortodoxe. Între alte mijloace efective a hotărât să pună la dispoziția clerului și poporului o serie de broșuri, în cari într'un limbaj ușor și pe înțelesul tuturor, să se arate netemeinicia atacurilor și să desvălească intențiunile adevărate ale potrivnicilor legii și bisericii ortodoxe. Rând pe rând vor fi demascați toți cei ce încearcă să submineze temelii bisericii ort., a neamului și Statului nostru.

Până acum au apărut următoarele broșuri:

- No. 1. *Dr. Gh. Ciuhandu*: Un neam și-un suflet.
- ” 2. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Pruncii trebuie botezați, dar numai odată.
- ” 3. *Pr. N. Popovici*: Legea ortodoxă în trecutul nostru.
- ” 4. *Pr. Ignatie Dihor*: Lupta pentru cruce.
- ” 5. *Dr. Gh. Ciuhandu*: Calea vieții și calea morții.
- ” 6. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Luptele bap-

tiștilor împotriva preoților române.

- ” 7. *Pr. Caius Turicu*: Primiți sf. taină a cuminecăturii.
- ” 8. *Pr. Cornel Magier*: De ce cinștim noi icoanele și sfânta cruce.
- ” 9. *Protosinzel Iustin I. Suci*: Să ne mărturisim Preotului (Spovedania).
- ” 10. *Dr. N. Iorgovan*: Despre păcatul beției.
- ” 11. *Protosinzel Policarp P. Morușca*: Sfânta Scriptură și tradiția Sfântă.
- ” 12. *Pr. Ștefan R. Lungu*: Posturile și însemnătatea lor.
- ” 13. *Emilian Căpitan*: Oglinda Pocăiților.
- ” 14. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Credința și Botezul.
- ” 15. *Dr. Ioan Felea*: La Hristos fără Pocăiți.
- ” 16. *Dr. Ștefan Cioroianu*: Cinștiți, ascultați și iubiți biserica voastră strămoșească.
- ” 17. *Preot F. Codreanu*: Despre căsătorie.

Se pot comanda dela Liblăria diecezană din Arad cu prețul 3 Lei de număr.

Băeți peste 12 ani, cu 1—2 medii sau 5—6 primare, angajează momentan de ucenici Tipografia diecezană din Arad.

CONCURS.

Pentru întregirea postului de preot din parohia de cl. a II.-a **Remetea-luncă**, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „*Biserica și Școala*”.

Emolumentele împreunate cu acest post, sunt:

1. Usufructul sesiei parohiale constatatoare din 30 jugăre, parte arător, parte fânaș.
2. Usufructul alor intravilane parohiale de câte 800 metri cad.
3. Birul parohial statorit în 1898.
4. Stolele legale.
5. Retribuția de stat, pentru care parohia nu ia nici o răspundere.

Parohia e de cl. II.-a dar în urma înaltei încuviințări consistoriale de sub Nr. 2639 din 23 Iunie 1926, în lipsa de concurenți cu cvalificație de cl. II.-a se admit și de cei cu cvalificație de cl. III.-a.

Impozitele după sesie, intravilane și după întreaga dotație, cad în sarcina alesului preot.

Concurenții sunt poștiți a se prezenta în termenul concursual, într'o Duminecă sau într'o sărbătoare la sf. biserică din Remetea-luncă, județul Severin, spre a-și arăta dexteritatea în tipic, cântare și oratorie.

Ca să se poată prezenta trebuie să dovedească protopresbiterului tractual din Belinț, că posed cvalificația poștită de acest concurs.

Întru-cât sunt din altă dieceză, nainte de prezentarea în parohie, trebuie să se prezenteze P. S. Domn Episcop diecezan, spre a le da binecuvântare ca să poată concura.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*,

Protopresbiter. 3—3

No. 99—1926.

Publicațiune de licitație.

Pentru renovarea sf. biserici din Vârșand proto-presbiteratul Chișineu jud. Arad în baza devizului de spese aprobat de Ven. Consiliu Eparhial sub No. 2342/1926, se va ținea licitație minuendă Duminecă în 1 August a. c. la oarele 11 în cancelaria of. parohial, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Pentru lucrările de zidărie și materialul necesar prețul de exclamare este Lei 80.660.
2. Pentru lucrările de acoperire cu eternit, materialul necesar, facerea schelelor pentru tinicheri, repararea ferestrelor, facerea unei fereastră nou prețul de exclamare 84.294 Lei.
3. Pentru lucrările de tinichea împreună cu materialul prețul de exclamare Lei 28.865.
4. Licitanții vor depune 10% vadiu.
5. Licitanții nu vor putea pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.
6. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea acelui întreprinzător, în care va avea mai multă garanță, fără considerare la rezultatul licitației.
7. Licitația va fi verbală.
8. Devizul de spese și celelalte condițiuni se pot vedea la of. parohial ort. rom. din Vârșand.

Vârșand, la 19 Iulie 1926.

Comitetul parohial.

Publicațiune de licitație.

Pentru efeptuirea lucrărilor de renovare și reparare a bisericei ort. rom. din Pesac să escrie licitație publică verbală, care să va ținea Duminecă în 1 August a. c. la ora 2 d. m. în sala școalei conf. ort. rom. din Pesac.

Licitanții vor depune nainte de licitare 5% vadiu, care se va întregi la 10% în caz de încredințare din partea comitetului parohial cu executarea lucrărilor respective.

Asemenea licitanții vor dovedi că au autorizație cuvenită de a putea întreprinde atari lucrări.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința lucrările acelui maestru ori întreprinzător în care crede a afla cea mai mare garanță pentru executarea cea mai bună a lucrărilor, fără coăsiderare la rezultatul licitației.

Devizul de spese precum și toate condițiunile să pot vedea la oficiul parohial din Pesac.

A v i z.

Cu onoare aduc la cunoștință onoratu-lui public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Românilui Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colaçionări de totfelul de lucrări de zidiri și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

A v i z.

Se aduce la cunoștința On. public, autorităților publice și autorităților bisericești, că am deschis un birou de

„ARCHITECTURĂ și CONSTRUCȚIUNI“

înstalat visa-vis de gara CFR. Arad.

Executăm tot felul de planuri și devize pentru locuințe, școli și biserici și alte lucruri cari aparțin arhitecturii, totodată și întreprindem orice lucrări de această ramură.

Cu stimă:

DAN și DRECIN,

Birou de Arhitectură și Construcțiuni.

A v i z.

Cu onoare aduc la cunoștință onoratului public, că în Arad str. Meșianu nr. 16 (casa bisăricei ort. rom.), am deschis un **atelier românesc de frizerie**, pentru preoți.

Rog sprijinul onor. public românesc.

Cu stimă:

Ilie Avrămuțiu

barbier și frizer

Arad str. Meșianu Nr. 16.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Prefectura Județului.**